

הלכות (שופר) סוכה (ולולב) פרק ד

פרק ד: דפנות

מימדי הסוכה - הדפנות

א - מידות הדפנות

א.

שיעור הסוכה,

גבהה - אין פחות מעשרה טפחים, ולא יתר על עשרים אמה,

ורחבה - אין פחות משבעה טפחים על שבעה טפחים. ויש לו להוסיף

ברחבה אפילו כמה מילין.

היתה פחותה מעשרה, או משבעה על שבעה, או גבוהה מעשרים אמה כל

שהוא - הרי זו פסולה:

ב - כמה דפנות

ב.

סוכה שאין לה שלש דפנות - פסולה.

2 דפנות כגם

היו לה שתי דפנות גמורות זה בצד זה כמין גם - עושה דופן שיש ברחבו

יתר על טפח, ומעמידו בפחות משלשה סמוך לאחד משני הדפנות, ודיו.

וצריך לעשות לה צורת פתח, מפני שאין לה שלש דפנות גמורות.
וכבר ביארנו בהלכות שבת () שצורת פתח האמורה בכל מקום, אפילו קנה
מכאן וקנה מכאן על גביהן, אף על פי שאינו מגיע להן:

ג.

2 דפנות מפולשים

היו לה שני דפנות זה כנגד זה וביניהן מפולש - עושה דופן שיש ברחבו
ארבעה טפחים ומשהוא, ומעמידו בפחות משלשה סמוך לאחת משתי
הדפנות, וכשרה.

וצריך לעשות לה צורת פתח.

קנים היוצאים

קנים היוצאים מסכך הסוכה לפני הסוכה, ודופן אחת נמשכת עמהן - הרי הן
כסוכה:

ג - הגעת הדפנות לארץ ולסכך

ד.

מצד מטה

דפנות שהיו דבוקות בגג הסוכה ולא היו מגיעות לארץ,
אם גבוהות מן הארץ שלשה טפחים - פסולה,
פחות מכאן - כשרה.

היו הדפנות דבוקות בארץ ולא היו מגיעות לסכך, אם גבוהות עשרה טפחים, אף על פי שהן רחוקין מן הגג כמה אמות - כשרה, ובלבד שיהיו הדפנות מכוונות תחת שפת הגג.

הרחיק את הגג מן הדופן שלשה טפחים - פסולה,

פחות מכאן - כשרה.

מב' הצדדים

תלה מחיצה שגבהה ארבעה ומשהוא באמצע, בפחות משלשה סמוך לארץ ובפחות משלשה סמוך לגג - הרי זו כשרה:

ד - איכות חוזק הדפנות - מאילנות

ה.

העושה סוכתו בין האילנות, והאילנות דפנות.

אם היו חזקים, או שקשר אותן וחיזק אותן עד שלא תהיה הרוח המצויה מנידה אותן תמיד, ומילא בין האמירים בתבן ובקש כדי שלא תניד אותם הרוח וקשר אותם - הרי זו כשרה, שכל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה של יבשה אינה מחיצה:

ה - רצפת הסוכה

ו.

העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה - כשרה, ועולין לה ביום טוב.

בראש האילן או על גבי הגמל - כשרה, ואין עולין לה ביום טוב, לפי שאסור לעלות באילן או על גבי בהמה.

היו מקצת הדפנות עשויות בידי אדם ומקצתן אילנות.

רואין - כל שאילו יינטלו האילנות היא יכולה לעמוד בדפנות שבידי אדם -
עולין לה ביום טוב:

תמונות הסוכה

ז.

כלי גג

סוכה שאין לה גג - פסולה.

כיצד? כגון שהיו ראשי הדפנות דבוקות זה בזה כמין צריף, או שסמך ראש
דופן הסוכה לכותל.

ואם היה לה גג אפילו טפח, או שהגביה הדופן הסמוך לכותל מן הקרקע
טפח - הרי זו כשרה:

עגולה

ז.

סוכה עגולה, אם יש בהקפה כדי לרבע בה שבעה טפחים על שבעה טפחים,
אף על פי שאין לה זוויות - הרי זו כשרה:

אכסדרה

ח.

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין, בין שהיו נראין מבפנים ואין נראין
מבחוץ, בין שהיו נראין מבחוץ ואינן נראין מבפנים - כשרה:

לא היו לה פצימין - פסולה, מפני שהיא סוכה העשויה כמבוי, שהרי אין לה אלא שני צידי האכסדרה, ואמצעי האכסדרה אין בו כותל, ושכנגדו אין בו פצימין:

מחיצה לשבת

סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי, או על גבי באר שיש לה פסין - הרי זו סוכה כשרה לאותה שבת שבתוך החג בלבד, מתוך שלחי זה ופסין אלו מחיצות לענין שבת, נחשוב אותן כמחיצות לענין סוכה:

מחיצות עולות

נעץ ארבעה קונדסין על ארבע זוויות הגג וסיכך על גבן, הואיל והסיכוך על שפת הגג - כשרה, ורואין את המחיצות התחתונות כאילו הן עולות למעלה עד שפת הסיכוך:

פרוץ מרובה

סוכה שיש לה פתחים רבים, ויש בכתליה חלונות הרבה - הרי זו כשרה, ואף על פי שפרוץ מרובה על העומד, ובלבד שלא יהיה שם פתח יתר על עשר. אבל אם היה בה פתח יתר על עשר, אף על פי שיש לו צורת פתח - צריך שלא יהיה הפרוץ מרובה על העומד:

סוכה שאוירה גבוה מעשרים אמה, ומיעטה בכרים וכסתות - אינו מיעוט, ואפילו ביטלם.

מיעטה בתבן וביטלו - הרי זה מיעוט, ואין צריך לומר עפר וביטלו, אבל בעפר סתם אינו מיעוט.

היתה גבוהה מעשרים, והוצין יורדין לתוך עשרים - אם היתה צילתן מרובה מחמתן, ייחשבו כגג עבה, וכשרה:

בנה אצטבה בה כנגד דופן האמצעית על פני כולה. אם יש באצטבה שיעור רוחב הסוכה - כשרה.

בנה אצטבה מן הצד.

אם יש משפת אצטבה ולכותל ארבע אמות - פסולה.

פחות מארבע אמות - כשרה.

בנה אצטבה באמצעה.

אם יש משפת אצטבה ולכותל ארבע אמות לכל רוח - פסולה.

פחות מארבע אמות - כשרה, וכאילו המחיצות נוגעות באצטבה, והרי

מן האצטבה עד הסיכך פחות מעשרים.

בנה בה עמוד ויש בו הכשר סוכה - פסולה, שאין אלו מחיצות הניכרות, ונמצא על גב העמוד סכך כשר בלא דפנות:

טו.

היתה פחותה מעשרה, וחקק בה להשלימה לעשרה. אם יש משפת חקק ולכותל שלשה טפחים - פסולה, פחות מכאן - כשרה, שכל פחות משלשה הרי הוא כדבוק, כמו שביארנו בהלכות שבת:

חומר הדפנות

טז.

דפני סוכה כשרים מן הכל, שאין אנו צריכין אלא מחיצה מכל מקום, ואפילו מבעלי חיים. ועושה אדם את חבירו דופן ביום טוב, כדי שיאכל וישתה ויישן בסוכה כשרה שחבירו דופן לה. והוא שיעשה אותו שלא לדעת זה שנעשה דופן, אבל אם עשהו לדעת - אסור ביום טוב, ומותר בשאר ימי החג. וכן, עושה בכלים דופן רביעית ביום טוב, אבל דופן שלישית לא יעשה אותה בכלים ביום טוב, לפי שהוא מכשיר הסוכה, ואין עושין אוהל עראי ביום טוב: